

H. Nagy Péter: *Hat modern költő*. Selye János Egyetem Tanárképző Kar, Komárom, 2022. 222 p. ISBN: 978-80-8122-418-8.

Hegedűs Orsolya

H. Nagy Péter *Hat modern költő* című munkája – korszerű módon – szerencsésen egyesíti a korszakmonográfia és az egyetemi tankönyv sajátosságait, így – ahogyan az előszó is fogalmaz – használható segédanyagként funkcionálhat a modern magyar költészetéről szóló egyetemi kurzusokhoz. Egyrészt Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós és Pilinszky János lírájának összekapcsolódó értelmezését nyújtja, a modernitás kontinuitására és a versszerűség kritériumainak reflexióira helyezve a hangsúlyt. Másrészt tartalmazza a szóba kerülő versszövegeket (teljes egészében), és az elmélyültebb munka érdekében a gondolatmenetet megszakítva kérdéseket is megfogalmaz a diákok számára, melyek a művek újabb olvasatait ösztönözhetik. Ez a kombináció egyszerre teszi lehetővé az otthoni és a közös, órai munkát.

A könyv elsőként a korszaktudattal foglalkozik (Eisemann György és Kulcsár-Szabó Zoltán közreműködésével), bemutatja, hogy elkerülhetlenné vált a modernség belső korszakolása, majd részletesen tárgyalja a klasszikus modern líra jellemzőit. Hangsúlyozza, hogy a 19. század közepétől megjelenő új lírai alkotásmódok átalakították a romantikus versbeszéd egyik legfőbb sajátosságát, a lírai én megszólalásának közvetlenségét, illetve elvetették a természetihez hasonló szervesség elvére épülő költői képzőművészetet (az organikus elvét). Mindezt Baudelaire és Rilke egy-egy – klasszikusnak számító – versének (*Kapcsolatok*, illetve *Archaikus Apolló-torzó*) értelmezésével is alátámasztja. Ez a történeti rész produktív kifejtése mindannak, amit ma a szimbolista és a modern költészet jellegzetességeiről tudunk. (Erről az egyes részekhez és a teljes könyvhöz csatolt bibliográfiai részek is tanúskodnak.)

Mind a hat fejezetben szuverén verselemzések sorát találjuk a kanonikus versek nyelvi-poétikai kérdéseinek tárgyalása mellett. A műválasztás minden esetben indokolható. Ady költészete kiváló példáját nyújtja annak, hogy az eredetiség elvére épülő versnyelv nem feltétlenül zárja ki a szövegek közti kapcsolatok sokrétűségét, amelyre jó példa a *Sípja régi babonának* című vers. A Babits-fejezet a *Csak posta voltál* című verset helyezi a Babits-kanon lehetséges későmodern centrumába. Kosztolányi életművében a Számadás verseit nemcsak az életmű, hanem a modern magyar líra egyik csúcsteljesítményeként kell számon tartanunk (a *Hajnali részegség* pedig azon belül is kiemelkedik). Mindhárom pályakép ugyanakkor előkészíti a modernségen belül paradigmaváltás és a későmodern látásmód kibontakozásának megértését. Így a negyedik fejezettől lehetőség nyílik összetettebb problémák felvetésére is, melyek a József Attila-részben koncentrálnak.

József Attila létbölcseleti verseinek tapasztalata olyan válaszokkal járul hozzá a korszakban felmerülő – esztétikai, individuumszemléleti, filozófiai stb. – kérdések árnyalhatóságához, melyek egyben a líranyelv mediális átrendeződését is jelzik. Az *Eszmélet* világszemlélete, poétikai tapasztalata és az önmegszólító verstípus

kivételes színvonalú alkalmazása is jelzi József Attila költészetének – nemzetközileg is mérvadó – korszerűségét. Radnóti *Erőltetett menet* című versének részletes elemzése, majd Pilinszky *Apokrif* című alkotásának érzékeny olvasata bemutatja, hogy ezek a versek méltán válhattak a magyar irodalmi modernség záró szakaszának legelismertebb darabjaivá. A fejezetek takarékosan bánnak az ismeretanyaggal, nem a példák sokszorozására törekcsenek, hanem néhány mű interpretációján keresztül mutatják be a lírai életművek komplexitását.

Összességében elmondható, hogy H. Nagy Péter *Hat modern költő* című munkája innovatív értelmezésekkel járul hozzá a modernség lírájának szakmai-tudományos megközelítéséhez. A könyv nagy segítség lehet a korszakkal és a szóban forgó költőkkel foglalkozó oktatók és hallgatók számára. (Zárójelben érdemes megjegyezni, hogy a szerző *Öt modern költő* című egyetemi tankönyve számos részlettel gazdagodott, a tendencia pedig mintha azt jelezné, hogy a címben szereplő szám az idők során nőni fog. A kiadvány tehát egy projekt részeként is felfogható, amely egy egyetemi oktató – és fentebb említett munkatársainak – folyamatos hozzájárulása a modernség oktatásához.)